

20 marca 2023

O archeologicznych skarbach podczas wykładu w muzeum

Muzeum Zamkowe w Sandomierzu i Towarzystwo Naukowe Sandomierskie zapraszają w czwartek 23 marca br. o godz. 17.00 na wykład pt. "Zagadki sandomierskich szachów w świetle najnowszych badań genetycznych" z udziałem dr Danijeli Popovic z Centrum Nowych Technologii Uniwersytetu Warszawskiego.

Dziewiątego października 1962 roku Aleksander Śliwowski trakcie wykopalisk prowadzonych przez Eligę i Jerzego Gąssowskich odkrył w rogu średniowiecznej chaty niemal kompletny zestaw bierek szachowych. Były to słynne Sandomierskie Szachy będące jednym z najcenniejszych zabytków w zbiorach Muzeum Zamkowego w Sandomierzu. Jest to jedyny niemal kompletny zestaw szachów wczesnośredniowiecznych, odkryty na terenach Europy Środkowej. Zdecydowana większość odkryć dotyczy jedynie pojedynczych pionów. Jednak nie tylko kompletność tego zestawu przesądza o jego wartości. Od czasu odkrycia toczą się na ich temat ciągle dyskusje, odnośnie ich chronologii, zwierzęcia, z jakiego zostały wykonane, a także ich pochodzenia.

Dwudziestego pierwszego lipca 2022 roku (czyli prawie 60 lat po odkryciu) genetycy z Centrum Nowych Technologii Uniwersytetu Warszawskiego pod kierownictwem dr Danijeli

Popović pobrali do badań DNA materiały z 3 sandomierskich pionków (wytypowano po jednym z każdego zestawu i jeden który został dołożony). Bierki te poddano szeregowi analiz DNA między innymi izolacja DNA, analiza ZooMS, analiza filogenetyczna. Badania te miały za zadanie odpowiedzieć na przynajmniej część z powyżej prezentowanych pytań. Ich wyniki przyniosły naprawdę zaskakujące rezultaty, uchylając rąbka tajemnicy sandomierskie szachy powstały z aż 3 różnych gatunków zwierząt.

Szerzej na ten temat, a także ogólnie o roli badań genetycznych w archeologii opowie kierownik tych badań dr Danijela Popović w trakcie czwartkowego (23 marca, godz. 17.00) spotkania w Zamku w Sandomierzu. Ponadto spotkaniu towarzyszył będzie dr Wojciech Rajpold z działu archeologicznego Muzeum Zamkowego w Sandomierzu, który przybliży dotychczasową historię badań nad Sandomierskimi Szachami.